Arolygiaeth Ei Mawrhydi dros Addysg a Hyfforddiant yng Nghymru
Her Majesty's Inspectorate for Education and Training in Wales

Adroddiad ar

Ysgol Glan y Môr
Ffordd Caerdydd
Pwllheli
Gwynedd
LL53 5NU

Dyddiad yr arolygiad: Ionawr 2017

gan

Estyn, Arolygiaeth Ei Mawrhydi dros Addysg a Hyfforddiant yng Nghymru

Yn ystod pob arolygiad, nod arolygwyr yw ateb tri chwestiwn allweddol:

Cwestiwn Allweddol 1: Pa mor dda yw'r deilliannau?

Cwestiwn Allweddol 2: Pa mor dda yw'r ddarpariaeth?

Cwestiwn Allweddol 3: Pa mor dda yw'r arweinyddiaeth a'r rheolaeth?

Mae arolygwyr hefyd yn rhoi barn gyffredinol ar berfformiad presennol yr ysgol a'i rhagolygon gwella.

Yn yr arfarniadau hyn, mae'r arolygwyr yn defnyddio graddfa bedwar pwynt:

Barn	**Yr hyn mae'r farn yn ei olygu**
Rhagorol	Llawer o gryfderau, gan gynnwys enghreifftiau arwyddocaol o arfer sy'n arwain y sector
Da	Llawer o gryfderau a dim meysydd pwysig sydd angen eu gwella'n sylweddol
Digonol	Mae cryfderau'n gorbwyso'r meysydd i'w gwella
Anfoddhaol	Mae'r meysydd pwysig i'w gwella yn gorbwyso'r cryfderau

Lluniwyd yr adroddiad hwn yn unol ag Adran 28 Deddf Addysg 2005.

Cymerwyd pob rhagofal posibl i sicrhau bod y wybodaeth yn y ddogfen hon yn gywir adeg ei chyhoeddi. Dylid cyfeirio unrhyw ymholiadau neu sylwadau ynglŷn â'r ddogfen hon/cyhoeddiad hwn at:

Yr Adran Gyhoeddiadau
Estyn
Llys Angor, Heol Keen
Caerdydd
CF24 5JW neu drwy anfon e-bost at cyhoeddiadau@estyn.llyw.cymru

Mae'r cyhoeddiad hwn a chyhoeddiadau eraill gan Estyn ar gael ar ein gwefan: www.estyn.llyw.cymru

© Hawlfraint y Goron 2017: Gellir ailddefnyddio'r adroddiad hwn yn ddi-dâl mewn unrhyw fformat neu gyfrwng ar yr amod y caiff ei ailddefnyddio'n gywir ac na chaiff ei ddefnyddio mewn cyd-destun camarweiniol. Rhaid cydnabod y deunydd fel hawlfraint y Goron a rhaid nodi teitl yr adroddiad penodol.

Dyddiad cyhoeddi: 14/03/2017

Cyd-destun

Mae Ysgol Glan y Môr yn ysgol naturiol ddwyieithiog i ddisgyblion 11-16 oed. Cynhelir yr ysgol gan awdurdod lleol Gwynedd. Mae ynddi 480 o ddisgyblion o'i gymharu â 518 adeg yr arolygiad diwethaf yn 2009.

Lleolir yr ysgol yn nhref Pwllheli ac mae'n gwasanaethu'r dref a'r ardal wledig o gwmpas. Daw'r disgyblion o ardaloedd nad ydynt yn ffyniannus nac ychwaith dan anfantais economaidd. Mae 11.1% o ddisgyblion yr ysgol yn gymwys i gael prydau ysgol am ddim. Mae'r ffigwr hwn yn is na'r canran cenedlaethol o 17.1%.

Mae tua 75% o'r disgyblion yn dod o gartrefi lle mae'r Gymraeg yn cael ei siarad ac mae llawer o'r disgyblion yn siarad Cymraeg yn rhugl. Canran fechan o ddisgyblion sy'n hanu o gefndiroedd ethnig lleiafrifol.

Derbynia'r ysgol ddisgyblion o'r ystod lawn o allu. Mae 14% o ddisgyblion ar y gofrestr anghenion dysgu ychwanegol, ac mae gan 1% o ddisgyblion ddatganiad o anghenion addysgol arbennig. Mae'r ffigyrau hyn yn is na'r cyfartaleddau cenedlaethol.

Penodwyd y pennaeth yn 2008. Mae'r tîm arwain yn cynnwys pennaeth, dirprwy bennaeth a phennaeth cynorthwyol.

Y gyllideb ysgol unigol fesul disgybl ar gyfer Ysgol Glan y Môr yn 2016-7 yw £4,741. Yr uchafswm fesul disgybl yn ysgolion uwchradd Gwynedd yw £5,729 a'r isafswm yw £4,292. Mae Ysgol Glan y Môr yn yr 11eg safle o'r 14 ysgol uwchradd yn awdurdod addysg Gwynedd o safbwynt y gyllideb ysgol fesul disgybl.

Crynodeb

Perfformiad presennol yr ysgol	**Da**
Rhagolygon gwella'r ysgol	**Da**

Perfformiad presennol

- Yn y trothwy lefel 2 sydd yn cynnwys Cymraeg neu Saesneg a mathemateg, mae perfformiad yr ysgol wedi bod yn agos at ddeilliannau wedi'u modelu am dair o'r pedair blynedd diwethaf. Fodd bynnag, mae perfformiad bechgyn yn gyffredinol yn is na pherfformiad merched dros y pedair blynedd diwethaf.
- Mae perfformiad yr ysgol yn y dangosydd 5 gradd TGAU A*-A neu gyfwerth yn uwch na pherfformiad ysgolion tebyg am y drydedd flwyddyn yn olynol.
- Mae bron pob un disgybl yng nghyfnod allweddol 4 yn sefyll arholiad TGAU Cymraeg iaith gyntaf ac mae llawer ohonynt yn ennill gradd A*-C.
- Mae llawer o ddisgyblion sydd yn newydd i'r Gymraeg a'r ardal yn gwneud cynnydd eithriadol yn eu medrau Cymraeg mewn amser byr.
- Mae cyfraddau presenoldeb disgyblion yn uchel iawn.
- Mewn llawer o wersi, mae disgyblion yn gwneud cynnydd gwerthfawr ac yn arddangos cymhelliant cryf i ddysgu.
- Mewn llawer o wersi, mae athrawon yn cynllunio'n fwriadus er mwyn sicrhau cynnydd pob un o'u disgyblion.
- Mae'r ysgol yn darparu cwriclwm perthnasol i lawer o ddisgyblion. Fodd bynnag, yng nghyfnod allweddol 4, nid yw'r cwricwlwm yn diwallu gofynion ychydig o ddisgyblion, ac yng nghyfnod allweddol 3, nid oes digon o amser ar gyfer ychydig iawn o bynciau.
- Nid yw'r ysgol yn cynllunio'n ddigon trwyadl ar gyfer datblygiad mewn medrau rhif a thechnoleg gwybodaeth a chyfathrebu (TGCh).

Rhagolygon gwella

- Mae gan y pennaeth weledigaeth glir yn seiliedig ar feithrin disgyblion mentrus a chreadigol sy'n barod i chwarae eu rhan lawn mewn bywyd a gwaith. Fodd bynnag, nid yw dyletswyddau'r uwch dîm rheoli wedi'u dosrannu'n synhwyrol ac mae llwyth gwaith sylweddol y pennaeth yn cyfyngu ei hamser i weithredu'n strategol.
- Mae arweinyddiaeth wedi arwain at welliannau mewn llawer o'r prif ddangosyddion, addysgu effeithiol mewn llawer o wersi, lefelau presenoldeb uchel ac ymddygiad da.
- Mae gan yr ysgol weithdrefnau rheoli perfformiad cadarn. Caiff rhain eu defnyddio'n gynhyrchiol i gynorthwyo staff i ddatblygu'n broffesiynol a mireinio'u medrau addysgu.
- Mae arweinwyr yn dadansoddi ystod briodol o ddata perfformiad ac yn trafod perfformiad yr ysgol dros amser. Fodd bynnag, nid oes gan arweinwyr ar bob lefel ddealltwriaeth ddigon cadarn a realistig o berfformiad yr ysgol o'i gymharu â pherfformiad ysgolion tebyg i adnabod achosion o danberfformio.

Argymhellion

A1 Sicrhau bod y deilliannau yng nghyfnod allweddol 4 yn gyson yn cymharu'n ffafriol ag ysgolion tebyg eraill

A2 Sicrhau bod y cwricwlwm a'r ddarpariaeth ar gyfer rhifedd a TGCh yn bodloni gofynion yr ystod gyfan o ddisgyblion ar draws yr ysgol

A3 Sicrhau bod cyfrifoldebau wedi'u dosrannu'n briodol i hwyluso capasiti'r uwch dîm rheoli i weithredu'n strategol

A4 Miniogi'r prosesau hunanarfarnu a chynllunio ar gyfer gwella a sicrhau bod arweinwyr yn llwyr ymwybodol o arwyddocâd data perfformiad wrth arfarnu safonau ac ansawdd yr addysgu

Beth sy'n digwydd nesaf?

Bydd yr ysgol yn llunio cynllun gweithredu sy'n dangos sut y bydd yn mynd i'r afael â'r argymhellion. Bydd Estyn yn gwahodd Ysgol Glan y Môr i baratoi astudiaeth achos ysgrifenedig, gan ddisgrifio'r arfer ragorol a welwyd yn ystod yr arolygiad.

Prif ganfyddiadau

Cwestiwn Allweddol 1: Pa mor dda yw'r deilliannau?	Da

Safonau: Da

Yng nghyfnod allweddol 4, mae perfformiad yr ysgol mewn llawer o ddangosyddion wedi bod yn anwastad dros y pedair blynedd diwethaf. Dros y cyfnod hwn, mae perfformiad yr ysgol yn cymharu'n ffafriol â pherfformiad ysgolion tebyg mewn tua hanner y dangosyddion pwysig yng nghyfnod allweddol 4. Yn y trothwy lefel 2 sydd yn cynnwys Cymraeg neu Saesneg a mathemateg, mae perfformiad yr ysgol wedi bod yn amrywiol ond yn agos at ddeilliannau wedi'u modelu am dair o'r pedair blynedd diwethaf.

Mae perfformiad yr ysgol o ran y sgôr pwyntiau wedi'i chapio yn agos iawn i'r deilliannau wedi'u modelu am y pedair blynedd diwethaf. Mae perfformiad yr ysgol yn y dangosydd 5 gradd TGAU A*-A neu gyfwerth yn uwch na pherfformiad ysgolion tebyg eraill am y drydedd flwyddyn yn olynol. Yn gyffredinol, mae disgyblion yn gwneud cynnydd priodol o un cyfnod allweddol i'r nesaf. Fodd bynnag, mae perfformiad yn y trothwy lefel 2 yn is na pherfformiad ysgolion tebyg yn y pedair blynedd diwethaf.

Mae perfformiad disgyblion sydd yn gymwys i gael prydau ysgol am ddim yn y trothwy lefel 2 sydd yn cynnwys Cymraeg neu Saesneg a mathemateg wedi bod yn anwastad dros amser. Roedd perfformiad yn 2016 yn uwch na pherfformiad ysgolion tebyg ond, yn 2015, roedd perfformiad yr ysgol yn is na'r cyfartaledd cenedlaethol ar gyfer y grwp hwn o ddisgyblion. Mae perfformiad bechgyn yn y trothwy lefel 2 sydd yn cynnwys Cymraeg neu Saesneg a mathemateg yn dangos tuedd o welliant dros y tair blynedd diwethaf. Fodd bynnag, mae eu perfformiad yn is na pherfformiad bechgyn mewn ysgolion tebyg yn 2016. Yn gyffredinol, mae disgyblion ag anghenion dysgu ychwanegol yn gwneud cynnydd priodol o un cyfnod i'r nesaf.

Ar ddiwedd Blwyddyn 11, mae bron pob un disgybl yn parhau mewn addysg mewn ysgol neu goleg addysg bellach.

Yng nghyfnod allweddol 3, mae tueddiad o welliant yng nghyfran y disgyblion sy'n cyflawni'r dangosydd pwnc craidd ac mae perfformiad yr ysgol wedi bod yn uwch na pherfformiad ysgolion tebyg am y bedwaredd flwyddyn yn olynol.

Mae bron pob un disgybl yng nghyfnod allweddol 4 yn sefyll arholiad TGAU Cymraeg iaith gyntaf ac mae llawer ohonynt yn ennill gradd A*-C. Mae llawer o ddisgyblion sydd yn newydd i'r Gymraeg a'r ardal yn gwneud cynnydd eithriadol yn eu medrau Cymraeg mewn amser byr.

Mewn llawer o wersi, mae disgyblion yn gwneud cynnydd gwerthfawr ac yn arddangos cymhelliant cryf i ddysgu. Maent yn gwneud defnydd effeithiol o'u gwybodaeth a'u dealltwriaeth o waith blaenorol er mwyn eu galluogi i wneud cynnydd pellach. Mae mwyafrif o'r disgyblion yn datblygu eu medrau meddwl yn llwyddiannus wrth fynegi barn yn aeddfed ac yn synhwyrol. Fodd bynnag, mewn ychydig o achosion, nid yw bechgyn yn gwneud cystal cynnydd ag y gallent oherwydd lefelau is o gymhelliant.

Mae'r rhan fwyaf o ddisgyblion yn gwrando'n astud ar eu hathrawon ac yn dilyn eu cyfarwyddiadau yn ofalus. Maent yn ystyriol ac yn barchus wrth wrando ar safbwyntiau ac ymatebion disgyblion eraill. Mae'r rhan fwyaf o ddisgyblion yn siarad yn rhugl a hyderus mewn gwersi. Mae llawer yn cynnig atebion estynedig clir a chywir mewn Cymraeg graenus. Mewn ychydig o achosion, mae safon ymatebion llafar disgyblion yn aeddfed a soffistigedig iawn.

Mae llawer o ddisgyblion yn darllen yn uchel yn fedrus ac yn hyderus. Mewn llawer o achosion, mae gan y disgyblion ddealltwriaeth gadarn o destunau darllen ac maent yn llwyddiannus wrth ddadansoddi a dehongli. Fodd bynnag, nid yw ychydig o ddisgyblion yn ystyried testunau mewn digon o ddyfnder.

Mae llawer o ddisgyblion yn arddangos medrau ysgrifennu hyfedr gan fynegi barn yn glir ac yn aeddfed. Mae'r disgyblion hyn yn defnyddio geirfa bynciol yn effeithiol ac yn trefnu eu gwaith yn synhwyrol. Mae'r mwyafrif o ddisgyblion yn atalnodi'n gywir ac yn strwythuro brawddegau a pharagraffau yn rhesymegol. Fodd bynnag, mae mân wallau esgeulus yng ngwaith lleiafrif o ddisgyblion. Mewn ychydig iawn o achosion, nid yw'r disgyblion yn gwneud digon o gynnydd yn eu medrau ysgrifennu oherwydd eu bod yn cyflawni tasgau copïo yn hytrach na chynhyrchu gwaith eu hunain.

Yn gyffredinol, mae'r mwyafrif o ddisgyblion yn datblygu eu medrau rhifedd yn addas. Maent yn cymhwyso dulliau cyfrifo'n bwrpasol mewn ychydig o sefyllfaoedd priodol. Defnyddiant strategaethau addas i ddehongli data ac i gofnodi a chyflwyno gwybodaeth ar ystod briodol o ffurfiau. Fodd bynnag, mewn ychydig o bynciau, nid yw disgyblion yn gwneud cynnydd digonol yn eu medrau rhifedd ac maent yn gwneud camgymeriadau sylfaenol, er enghraifft wrth lunio graffiau.

Mae llawer o ddisgyblion yn ymarfer eu medrau TGCh yn briodol mewn llawer o bynciau ar draws y cwricwlwm. Fodd bynnag, nid ydynt yn gwneud datblygiad cynyddol yn eu medrau ar draws y pynciau.

Lles: Da

Mae'r rhan fwyaf o ddisgyblion yn teimlo'n ddiogel yn yr ysgol ac mae llawer yn teimlo bod staff yn delio'n dda â'r achosion prin o fwlio. Mae gan bron bob un o'r disgyblion ddealltwriaeth gadarnhaol o sut i gadw'n iach. Ceir lefelau uchel o gyfranogiad mewn gweithgareddau allgyrsiol megis clybiau chwaraeon.

Mae cyfraddau presenoldeb disgyblion yn dda iawn. Maent yn gosod yr ysgol yn y chwarter uchaf o ysgolion tebyg o ran canran y disgyblion sy'n gymwys i gael prydau ysgol am ddim am y bedwaredd flwyddyn yn olynol.

Mae ymddygiad y rhan fwyaf o'r disgyblion mewn gwersi ac ar safle'r ysgol yn dda. Ni fu unrhyw waharddiad parhaol yn ystod y tair blynedd diwethaf. Mae gan y rhan fwyaf o ddisgyblion agweddau cadarnhaol a brwdfrydig iawn tuag at eu dysgu. Mae dylanwad barn disgyblion ar fywyd yr ysgol yn datblygu'n briodol. Mae'r cyngor ysgol wedi cyfrannu'n fuddiol at wella ychydig o agweddau, megis yr arlwy yn y ffreutur. Yn ddiweddar, mae'r cyngor ysgol wedi dechrau lleisio eu barn ar ddysgu ac addysgu a chyfrannu at lunio polisïau ysgol gyfan.

Mae pob disgybl ym Mlwyddyn 10 yn cwblhau cyfnod o brofiad gwaith yn llwyddiannus ac yn ennill profiadau byd gwaith gwerthfawr. Dangosa'r rhan fwyaf o ddisgyblion barch, gofal a chonsyrn at ei gilydd ac at oedolion. Mae llawer o'r disgyblion yn gwneud cyfraniad gwerthfawr at ddigwyddiadau cymunedol, diwylliannol ac elusennol. Er enghraifft, maent yn canu yn yr ysbyty leol ac yn cystadlu yn yr Ŵyl Cerdd Dant.

Cwestiwn Allweddol 2: Pa mor dda yw'r ddarpariaeth?	**Da**

Profiadau dysgu: Digonol

Mae'r ysgol yn darparu cwricwlwm perthnasol i lawer o ddisgyblion. Mae'r ddarpariaeth yn cynnwys ystod briodol o gyrsiau galwedigaethol o fewn yr ysgol ac mewn perthynas â choleg addysg bellach lleol. Serch hyn, yng nghyfnod allweddol 4, nid yw'r cwricwlwm yn diwallu gofynion ychydig o ddisgyblion, ac yng nghyfnod allweddol 3, nid oes digon o amser ar gyfer ychydig iawn o bynciau. O ganlyniad, nid yw disgyblion yn datbygu eu medrau pynciol yn llawn. Mae gan yr ysgol drefniadau buddiol ar gyfer cyflwyno Cymhwyster Bagloriaeth Cymru.

Mae ystod eang ac amrywiol o weithgareddau allgyrsiol yn cael effaith gadarnhaol ar gyflawniad a lles disgyblion. Mae'r rhain yn cynnwys gweithgareddau chwaraeon a cherddorol amrywiol a chlybiau fel y clwb trin gwallt.

Mae'r ysgol yn gwneud datblygiad cadarn o ran y ddarpariaeth i wella medrau llythrennedd disgyblion ar draws y cwricwlwm. Mewn llawer o bynciau, ceir cyfleoedd cyfoethog i ddisgyblion ymarfer a gwella eu medrau llythrennedd. Mae'r ddarpariaeth ar gyfer gwella medrau rhifedd disgyblion yn datblygu'n briodol. Mae'r ysgol yn effeithlon o ran adnabod y disgyblion hynny sy'n cael y drafferth fwyaf â medrau llythrennedd a rhifedd. Cefnogir y disgyblion hyn trwy raglenni cymorth buddiol, ac mae'r disgyblion yn gwneud cynnydd cryf ar y rhaglenni hyn. Mae'r ysgol wedi dechrau cynllunio ar gyfer datblygu medrau disgyblion mewn TGCh ac mae ychydig o gyfleoedd ar draws y cwricwlwm i ddisgyblion ddatblygu eu medrau TGCh ymhellach.

Mae'r ddarpariaeth ar gyfer hyrwyddo Cymreictod a defnydd o'r iaith Gymraeg yn nodwedd eithriadol o waith yr ysgol. Mae ethos Cymreig i holl weithgarwch yr ysgol ac mae gweithgareddau megis yr eisteddfod flynyddol yn rhan werthfawr o fywyd yr ysgol. Mae'r rhan fwyaf o ddisgyblion yn dilyn cwrs llawn TGAU mewn Cymraeg iaith gyntaf a chynigir bron pob pwnc trwy gyfrwng y Gymraeg.

Mae'r ddarpariaeth ar gyfer hybu cynaliadwyedd a dinasyddiaeth fyd-eang yn briodol o fewn pynciau penodol. Mae disgyblion y pwyllgor eco wedi dechrau hyrwyddo cynaliadwyedd o fewn yr ysgol.

Addysgu: Da

Mae gan bron pob un o'r athrawon berthynas glos, gadarnhaol a chynhyrchiol gyda'u disgyblion. Mae'r rhan fwyaf o athrawon yn fodelau iaith da iawn ac yn cyfathrebu'n eglur. Mae ganddynt wybodaeth bynciol gadarn.

Mewn llawer o wersi, mae athrawon yn cynllunio'n fwriadus er mwyn sicrhau cynnydd pob un o'u disgyblion. Maent yn creu deunyddiau addysgu deniadol a symbylus sy'n ennyn diddordeb disgyblion ac yn hwyluso'r dysgu yn llwyddiannus. Mae cyflymdra sionc i'r gwersi hyn yn ogystal â strwythur rhesymegol i'r wers. Defnyddia llawer o athrawon amrywiaeth o strategaethau addysgu effeithiol ac ysgogol.

Mewn llawer o wersi, mae gan athrawon ddisgwyliadau uchel ac mae lefel yr her yn briodol i oedran a gallu'r disgyblion. Rhoddir cyfleoedd gwerthfawr i ddisgyblion arwain a datblygu syniadau a dealltwriaeth yn annibynnol. Caiff holi ei ddefnyddio'n effeithiol i sicrhau bod disgyblion yn datblygu eu medrau meddwl yn llwyddiannus. Mae'r mwyafrif o athrawon yn cynllunio'n nerthol i gynnwys tasgau sydd yn datblygu medrau llythrennedd disgyblion.

Yn yr ychydig o wersi effeithiol iawn, ceir disgwyliadau uchel iawn o gyflawniad disgyblion. Yn y gwersi hyn, mae'r athrawon yn fyrlymus ac yn llawn egni wrth gyflwyno ac ysgogi disgyblion i gyflawni hyd eithaf eu gallu. Maent yn llwyddo i ddatblygu medrau disgyblion trwy ddulliau dychmygus, creadigol a diddorol.
O ganlyniad, mae disgyblion yn y gwersi hyn yn gwneud cynnydd sylweddol.

Mewn ychydig o wersi, lle nad yw disgyblion yn gwneud digon o gynnydd, nid yw'r addysgu yn diwallu anghenion yr ystod gallu. Nid oes digon o her yn y gweithgareddau, yn enwedig i'r disgyblion mwy abl a thalentog. Mae tueddiad i osod gormod o dasgau ac nid yw'r athrawon yn rhoi digon o gyfleoedd i ddisgyblion ddatblygu eu syniadau eu hunain. Golyga hyn fod gallu disgyblion i gynhyrchu gwaith estynedig annibynnol yn gyfyngedig.

Mae'r mwyafrif o athrawon yn cynnig sylwadau adeiladol a buddiol ar waith disgyblion. Mae lleiafrif o athrawon yn sicrhau fod y disgyblion yn ymateb yn gynhyrchiol i'r sylwadau hyn. Yn y mwyafrif o wersi, mae athrawon yn cylchu'r dosbarth er mwyn cynnig adborth buan a phwrpasol. Fodd bynnag, mewn ychydig iawn o achosion, nid yw athrawon yn gwirio dealltwriaeth disgyblion yn ddigon aml nac yn cwestiynu'r ystod gyfan o ddisgyblion yn eu dosbarth. O ganlyniad, nid oes gan yr athrawon yn y gwersi hyn wybodaeth gynhwysfawr am ddealltwriaeth eu disgyblion.

Mae systemau effeithiol ar gyfer monitro cynnydd disgyblion a strategaethau priodol i fynd i'r afael â thangyflawni. Mae'r adroddiadau interim a'r adroddiad ysgrifenedig blynyddol i rieni yn rhoi gwybodaeth ddefnyddiol am gyrhaeddiad disgyblion yn erbyn eu targedau, graddau ymdrech a safonau ymddygiad.

Gofal, cymorth ac arweiniad: Da

Mae'r ysgol yn cynnig darpariaeth ac arweiniad gwerthfawr er mwyn hybu iechyd a lles y disgyblion, gan gynnwys egwyddorion bwyta ac yfed yn iach. Mae gan yr ysgol strategaethau llwyddiannus i sicrhau safonau uchel o ran ymddygiad a gwella presenoldeb. Mae'r ysgol yn gwneud defnydd buddiol o ystod eang o asiantaethau allanol i gefnogi disgyblion, er enghraifft trwy brosiect celfyddydol ar faterion iechyd meddwl.

Mae'r ysgol yn hyrwyddo datblygiad ysbrydol, moesol, diwylliannol a chymdeithasol y disgyblion yn effeithiol, er enghraifft trwy wasanaethau diddorol ac yn y cyfnodau cofrestru. Mae'r rhaglen addysg bersonol a chymdeithasol yn cynnig gwybodaeth ac arweiniad clir i'r disgyblion.

Derbynia'r disgyblion gyfarwyddyd defnyddiol wrth wneud dewisiadau ar gyfer cyfnod allweddol 4 a chyrsiau ôl 16.

Mae'r ddarpariaeth ar gyfer disgyblion ag anghenion dysgu ychwanegol yn gryfder. Trwy weithio'n agos ag asiantaethau arbenigol, mae'r ysgol yn sicrhau bod anghenion y disgyblion hyn yn cael eu diwallu'n llwyddiannus. Mae'r trefniadau ar gyfer cefnogi'r disgyblion hyn i wneud cynnydd yn effeithiol. Mae'r cynlluniau addysg unigol o ansawdd da ac yn cynnwys llawer o wybodaeth a strategaethau defnyddiol i ddiwallu anghenion dysgu disgyblion. Mae gan y rhieni a'r disgyblion fewnbwn gwerthfawr i'r cynlluniau addysg unigol hyn. Mae'r cymorthyddion yn darparu cefnogaeth effeithiol i ddisgyblion.

Mae trefniadau'r ysgol ar gyfer diogelu disgyblion yn bodloni gofynion ac nid ydynt yn destun pryder.

Yr amgylchedd dysgu: Rhagorol

Mae Ysgol Glan y Môr yn gymuned agos a hapus gydag ymdeimlad cryf o barch ac o berthyn. Mae hyn i'w weld yn amlwg yn agwedd ac ymddygiad bron pob un o'r disgyblion. Mae disgyblion ac athrawon yn parchu ei gilydd ac yn cydweithio'n gynhyrchiol. Mae ynddi ethos cynhwysol a chynhaliol Cymreig. Mae'r disgyblion, rhieni a'r staff yn ymfalchïo yn y modd y mae'r ysgol yn arddel Cymreictod. Nodwedd eithriadol o'r ysgol yw'r ffordd y mae disgyblion newydd i'r ardal, gan gynnwys rhai o wledydd Ewrop, yn setlo'n dda yn yr ysgol ac yn gwneud cynnydd ardderchog wrth ddod yn rhugl yn y Gymraeg.

Mae'r ysgol yn hyrwyddo goddefgarwch yn llwyddiannus. Mae polisïau a gweithdrefnau'r ysgol yn sicrhau cyfle cyfartal i bob disgybl, beth bynnag eu anghenion. Caiff pob disgybl fynediad addas i ystod eang o weithgareddau allgyrsiol.

Cedwir yr adeiladau a thir yr ysgol yn daclus ac maen nhw'n darparu amgylchedd dysgu ysgogol. Mae cyflwr yr adeiladau a'r cyfleusterau yn arbennig ac mae'r toiledau'n lân a graenus. Mae'r adeiladau yn addas ar gyfer nifer y disgyblion a'r gweithgareddau a gynigir. Mae gan yr ysgol ystod eang o adnoddau o ansawdd da i hyrwyddo'r dysgu. Mae'r adnoddau ar gyfer chwaraeon yn dda a gwneir defnydd effeithiol o adnoddau canolfan hamdden gyfagos.

Cwestiwn Allweddol 3: Pa mor dda yw'r arweinyddiaeth a'r rheolaeth?	**Da**

Arweinyddiaeth: Da

Mae gan y pennaeth weledigaeth glir yn seiliedig ar feithrin disgyblion mentrus a chreadigol sy'n barod i chwarae eu rhan lawn mewn bywyd a gwaith. Mae hi'n derbyn cefnogaeth gadarn gan aelodau eraill yr uwchdîm rheoli i gyfathrebu'r

weledigaeth hon i staff yr ysgol. Mae arweinyddiaeth wedi arwain at welliannau mewn llawer o'r prif ddangosyddion, addysgu effeithiol mewn llawer o wersi, lefelau presenoldeb uchel ac ymddygiad da.

Ceir rhaglen o gyfarfodydd cyson sy'n canolbwyntio'n briodol ar flaenoriaethau'r ysgol. Mae llawer o'r cofnodion o'r cyfarfodydd hyn yn cynnwys pwyntiau gweithredu defnyddiol a dilyniant synhwyrol o un cyfarfod i'r llall.

Mae gan yr ysgol weithdrefnau rheoli perfformiad cadarn. Caiff rhain eu defnyddio'n gynhyrchiol i gynorthwyo staff i ddatblygu'n broffesiynol a mireinio'u medrau addysgu. Mae'r uwch arweinwyr yn delio'n briodol â thanberfformiad drwy gynnig cynhaliaeth a chefnogaeth ddefnyddiol i arweinwyr pynciol a staff penodol. Fodd bynnag, ar ychydig brydiau, nid ydynt yn defnyddio data perfformiad yn ddigon trylwyr i adnabod achosion o danberfformio.

Mae llawer o benaethiaid pwnc yn arwain eu hadrannau'n llwyddiannus. Fodd bynnag, nid oes gan ychydig ohonynt ymwybyddiaeth ddigon cadarn o sut i ddadansoddi data er mwyn gwella perfformiad. Mae'r penaethiaid blwyddyn yn gweithredu'n effeithiol i wella presenoldeb a chefnogi disgyblion bregus. Maent yn dechrau gwneud defnydd priodol o ddata i olrhain cynnydd academaidd y disgyblion.

Mae rhan fwyaf o'r swyddogaethau a chyfrifoldebau wedi eu dosrannu'n synhwyrol a cheir llinellau atebolrwydd clir. Fodd bynnag, mae gan y pennaeth ormod o ddyletswyddau trwm. Mae hyn yn cyfyngu ar ei hamser i weithredu'n strategol.

Mae'r ysgol wedi ymateb yn gadarnhaol i lawer o flaenoriaethau cenedlaethol, er enghraifft datblygu llythrennedd a hyrwyddo Cymreictod. Fodd bynnag, nid yw'r ysgol wedi ymateb yn ddigon cyflym i sicrhau datblygiad rhifedd ar draws y pynciau.

Mae'r llywodraethwyr yn grŵp angerddol sydd yn cynnig cefnogaeth gref i'r ysgol. Maent yn wybodus iawn ynghylch materion cyllidol a staffio ac maent yn ymgymryd â gweithgareddau buddiol fel canfod barn disgyblion a thrafod materion addysgol gydag adrannau cyswllt. Maent yn cynnig her berthnasol i'r ysgol. Fodd bynnag, nid ydynt yn gwbl sicr o arwyddocâd data perfformiad.

Gwella ansawdd: Digonol

Mae hunanarfarnu a chynllunio ar gyfer gwella llwyddiannus wedi sicrhau gwelliannau mewn meysydd pwysig fel y trothwy lefel 2 yn cynnwys Saesneg neu Gymraeg a mathemateg a phresenoldeb dros amser. Fodd bynnag, nid yw'r prosesau hyn wedi bod yn ddigon cydlynus a chynhwysfawr i sicrhau gwelliannau priodol mewn ychydig o feysydd eraill, fel perfformiad bechgyn dros amser a darparu cwricwlwm priodol i bob disgybl.

Mae'r adroddiad hunanarfarnu ysgol-gyfan yn adnabod y rhan fwyaf o'r cryfderau a llawer o'r meysydd i'w gwella. Mae'r adroddiad yn arfarnol ac yn crynhoi canfyddiadau ystod o weithgareddau sicrhau ansawdd buddiol sydd yn cynnwys holi barn disgyblion a rhieni. Serch hyn, mae'r adroddiad yn or-gadarnhaol ar brydiau.

Mae gan yr ysgol systemau cadarn ar gyfer arsylwi gwersi a chraffu ar lyfrau. Mae cyfleoedd gwerthfawr i bob athro i gyd-arsylwi a chyd-graffu gydag athrawon eraill. Mae arsylwadau ar wersi yn rhoi sylw dyledus ac arfarnol i safonau disgyblion ac addysgu ac yn cynnig meysydd defnyddiol i'w gwella. Mae adroddiadau craffu ar lyfrau yn adnabod cryfderau a meysydd addas i'w gwella ond maent yn dueddol o ganolbwyntio ar ddarpariaeth yn hytrach na safonau disgyblion. Gwneir defnydd effeithiol o ganfyddiadau'r gweithgareddau hyn yn yr adroddiad hunanarfarnu ysgol gyfan ac yn y mwyafrif o'r adroddiadau adrannol.

Mae arweinwyr yn dadansoddi ystod briodol o ddata perfformiad ac yn trafod perfformiad yr ysgol dros amser ac yng nghyd-destun ysgolion eraill. Fodd bynnag, nid oes gan arweinwyr ar bob lefel ddealltwriaeth ddigon cadarn a realistig o berfformiad yr ysgol o'i gymharu â pherfformiad ysgolion tebyg. O ganlyniad, mae arfarniadau o ddata perfformiad yn rhy amrywiol o ran ansawdd, uchelgais a miniogrwydd.

Mae cysylltiadau clir rhwng yr adroddiad hunanarfarnu ysgol gyfan a'r cynllun gwella ysgol. Mae'r cynllun yn cynnwys blaenoriaethau addas ac yn dynodi cyfrifoldebau, dyddiadau, trefniadau monitro a chostau bras. Mae'r gweithredoedd a'r meini prawf llwyddiant yn briodol ar y cyfan ond nid yw ychydig o'r targedau yn ddigon heriol. Mae trefniadau clir ar gyfer monitro cynnydd yn erbyn y cynlluniau gwella ysgol gyfan ac adrannol.

Mae'r mwyafrif o'r adroddiadau hunanarfarnu adrannol yn adnabod llawer o'r prif gryfderau a'r meysydd i'w gwella. Maent yn gyffredinol yn arfarnol ac yn dadansoddi agweddau o berfformiad dros amser a data lefel eitem yn briodol. Mae ychydig iawn yn ystyried barnau disgyblion. Fodd bynnag, mae tueddiad mewn llawer o'r adroddiadau i osgoi trafod agweddau negyddol ar ddeilliannau a gwaith yr adran. O ganlyniad, nid yw'r adroddiadau hyn yn rhoi darlun cwbl gyflawn a chywir o berfformiad yr adrannau. Yn ogystal, nid yw'r berthynas rhwng safonau, darpariaeth ac arweinyddiaeth yn ddigon cydlynus.

Mae cynlluniau gwella adrannol yn cynnwys blaenoriaethau addas ar y cyfan ac yn adlewyrchu llawer o'r blaenoriaethau ysgol-gyfan. Mae'r cynlluniau'n drefnus ac yn cynnwys llawer o weithgareddau addas. Serch hyn, nid yw meysydd pwysig i'w gwella sydd wedi eu hadnabod trwy'r broses hunanarfarnu bob amser yn ymddangos yn y cynlluniau gwella ac ychydig iawn o dargedau meintiol sydd ynddynt.

Nid yw arweinwyr cynnydd yn hunanarfarnu nac yn cynllunio'n ffurfiol ar gyfer gwella.

Gweithio mewn partneriaeth: Da

Mae'r disgyblion a'r staff yn elwa o'r ystod o bartneriaethau gwerthfawr sydd gan yr ysgol.

Mae partneriaethau buddiol gydag ysgolion cynradd lleol yn sicrhau bod disgyblion Blwyddyn 7 yn ymgartrefu'n ddiffwdan. Mae trefniadau cryf ar gyfer rhannu gwybodaeth ynghylch lles a chyrhaeddiad disgyblion ac ar gyfer cefnogi disgyblion a'u rhieni trwy'r broses o drosglwyddo o'r ysgol gynradd i'r uwchradd. Mae

gweithdrefnau manwl a gofalus ar gyfer cefnogi disgyblion sydd ag anghenion dysgu ychwanegol trwy'r broses hon. Ceir cyd-gynllunio cwricwlaidd effeithiol gydag ysgolion cynradd partner.

Mae'r ysgol yn gweithio'n llwyddiannus gydag ysgol a choleg lleol er mwyn ehangu'r ddarpariaeth gwricwlaidd i ychydig o ddisgyblion. Mae deilliannau disgyblion sydd yn astudio'r pynciau a gynigir yn gryf. Fodd bynnag, nid oes trefniadau digon cadarn i sicrhau ansawdd y ddarpariaeth hon.

Ceir cysylltiadau clos a chynhaliol rhwng yr ysgol a'r gymuned leol. Er enghraifft, mae disgyblion yn cwblhau profiad gwaith gyda chyflogwyr lleol ac yn hyfforddi a dyfarnu gweithgareddau chwaraeon ar gyfer disgyblion ysgolion cynradd yr ardal. Yn ogystal, mae disgyblion sydd yn astudio arlwyo yn paratoi pryd o fwyd i aelodau o'r gymuned leol bob hanner tymor.

Mae'r ysgol wedi gweithredu'n gadarn er mwyn cryfhau'r bartneriaeth gyda rhieni. Maent wedi gwella'u systemau er mwyn cyfathrebu gyda rhieni ac yn cynnal holiaduron a fforymau barn defnyddiol er mwyn casglu'u barnau. Mae cyfarfod personol gwerthfawr i bob disgybl cyfnod allweddol 4 a'u rhieni er mwyn trafod eu cynnydd ac mae bron pob rhiant wedi mynychu'r cyfarfod hwn.

Mae partneriaethau cynhyrchiol er mwyn cefnogi lles disgyblion. Mae cydweithio llwyddiannus rhwng yr ysgol a gwasanaethau lles lleol yn sicrhau darpariaeth effeithiol i ddisgyblion bregus.

Rheoli adnoddau: Da

Mae'r swyddog cyllid a'r uwch dîm rheoli yn cynllunio gwariant yn ofalus iawn. Caiff hyn ei fonitro'n agos gan bwyllgor cyllid y llywodraethwyr. O ganlyniad, mae gan yr ysgol warged gyllidol sydd yn ei chaniatáu i weithredu'n effeithiol. Mae'r ysgol yn cynllunio ar gyfer defnyddio'r grant amddifadedd disgyblion yn effeithiol.

Mae'r ysgol wedi'i staffio'n briodol ac mae llawer o'r athrawon yn dysgu o fewn eu harbenigedd pynciol. Derbynia'r ychydig o athrawon sydd yn addysgu y tu allan i'w harbenigedd hyfforddiant a chefnogaeth berthnasol i gyflawni eu rolau'n briodol. Darpara'r ysgol gyfleoedd gwerthfawr i athrawon arsylwi gwersi ei gilydd a rhannu arferion da. Mae gan yr ysgol galendr o weithgareddau hyfforddiant mewn swydd buddiol a derbynia staff gyfleoedd perthnasol i fireinio'u medrau addysgu a datblygu'n broffesiynol. Mae llawer o'r staff addysgu yn aelod o rwydweithiau proffesiynol sydd yn dylanwadu'n gadarnhaol ar yr addysgu, er enghraifft drwy ymledu arferion symbylol ar ddefnyddio cyfarpar TGCh.

Mae partneriaethau gydag ysgolion lleol wedi arwain at gyfleoedd buddiol i staff rannu arfer dda a datblygu eu medrau arweinyddol. Mae'r ysgolion wedi cyfrannu'n ddefnyddiol at brosesau sicrhau ansawdd ei gilydd, er enghraifft trwy gyd-arsylwi gwersi a chyd-graffu ar lyfrau.

Gan ystyried y safonau, mae'r ysgol yn cynnig gwerth da am arian.

Atodiad 1

6614040 - Ysgol Glan y Mor

Nifer y disgyblion ar y gofrestr	480	
Disgyblion sy'n gymwys i gael prydau ysgol am ddim (PYDd) - cyfartaledd 3 blynedd	11.1	
Grŵp PYD	2	(10%<PYD<=15%)

Cyfnod allweddol 3

	Ysgol				Cyfartaledd y teulu (2016)	Cyfartaledd Cymru (2016)
	2013	2014	2015	2016		
Nifer y disgyblion yng ngharfan Blwyddyn 9	96	105	111	90		
Yn cyflawni dangosydd pynciau craidd (DPC) (%)	86.5	91.4	91.9	95.6	92.2	85.9
Chwartel meincnod	1	1	2	1		
Saesneg						
Nifer y disgyblion yng ngharfan	96	105	111	90		
Yn cyflawni lefel 5+ (%)	94.8	91.4	93.7	94.4	93.3	89.2
Chwartel meincnod	1	2	2	2		
Yn cyflawni lefel 6+ (%)	55.2	52.4	74.8	73.3	63.1	56.2
Chwartel meincnod	1	3	1	1		
Cymraeg iaith gyntaf						
Nifer y disgyblion yng ngharfan	94	100	106	88		
Yn cyflawni lefel 5+ (%)	93.6	93.0	94.3	95.5	92.5	92.0
Chwartel meincnod	1	2	2	2		
Yn cyflawni lefel 6+ (%)	62.8	65.0	67.0	72.7	58.8	57.2
Chwartel meincnod	1	1	1	1		
Mathemateg						
Nifer y disgyblion yng ngharfan	96	105	111	90		
Yn cyflawni lefel 5+ (%)	90.6	92.4	93.7	95.6	94.2	90.1
Chwartel meincnod	1	1	2	2		
Yn cyflawni lefel 6+ (%)	58.3	63.8	65.8	72.2	72.0	62.7
Chwartel meincnod	2	2	2	2		
Gwyddoniaeth						
Nifer y disgyblion yng ngharfan	96	105	111	90		
Yn cyflawni lefel 5+ (%)	91.7	94.3	94.6	98.9	97.7	92.8
Chwartel meincnod	2	2	3	1		
Yn cyflawni lefel 6+ (%)	55.2	57.1	60.4	70.0	71.8	62.9
Chwartel meincnod	2	3	4	2		

Mae'r dangosydd pynciau craidd (DPC) yn cynrychioli canran y disgyblion sydd wedi cyrraedd lefel 5 neu uwch mewn Saesneg neu Gymraeg (iath gyntaf), mathemateg a gwyddoniaeth gyda'i gilydd.

. yn dynodi nad yw'r eitem ddata yn ddilys.

* Gallai'r eitem hon ddatgelu gwybodaeth am unigolion, neu os nad yw'n ddigon trylwyr i'w chyhoeddi, os nad yw'n berthnasol neu os nad yw ar gael fel arall.

Mae'r chwartel meincnod yn cymharu perfformiad un ysgol â pherfformiad ysgolion eraill sydd â lefelau tebyg o ddisgyblion sy'n cael prydau ysgol am ddim (PYDd). Defnyddir PYDd yn ddirprwy ar gyfer difreintedd cymdeithasol mewn ysgolion. Mae hyn yn caniatáu am gymharu perfformiad ysgol â pherfformiad ysgolion eraill yn yr un categori PYDd ac a allai, felly, fod yn derbyn nifer tebyg o ddisgyblion o gefndiroedd difreintiedig.
Mae ysgol yn chwartel meincnod 1 ymhlith y 25% o ysgolion sy'n perfformio orau ac sydd â lefelau prydau ysgol am ddim sy'n debyg i'r ysgol hon. Felly, mae lefelau cyrhaeddiad yr ysgol yn uwch nag mewn llawer o ysgolion eraill â lefelau tebyg o ddisgyblion o gefndiroedd difreintiedig. Mae ysgol yn chwartel meincnod 4 ymhlith y 25% o ysgolion sy'n perfformio waethaf ac â lefelau prydau ysgol am ddim sy'n debyg i'r ysgol hon. Felly, mae lefelau cyrhaeddiad yr ysgol yn is nag mewn llawer o ysgolion eraill sydd â lefelau tebyg o ddisgyblion o gefndiroedd difreintiedig.
Caiff y meincnodau ar gyfer y Gymraeg eu cyfrifo gan ddefnyddio pob ysgol lle mae disgyblion yn dilyn cymwysterau Cymraeg mamiaith, ac maent yn seiliedig ar nifer yr ymgeiswyr. Nid ydynt yn cynnwys cymwysterau Cymraeg ail iaith.

6614040 - Ysgol Glan y Mor

Nifer y disgyblion ar y gofrestr	480
Disgyblion sy’n gymwys i gael prydau ysgol am ddim (PYDd) - cyfartaledd 3 blynedd	11.1
Grŵp PYD	2 (10%<PYD<=15%)

Cyfnod allweddol 4

	Ysgol				Cyfartaledd y teulu (2016)	Cyfartaledd Cymru (2016)
	2013	2014	2015	2016		
Nifer y disgyblion 15 oed	112	106	99	103		
Canran y disgyblion 15 oed sydd:						
Wedi cyflawni trothwy lefel 2 yn cynnwys TGAU gradd A*-C mewn Saesneg neu Gymraeg iaith gyntaf a mathemateg	51.8	65.1	62.6	70.9	68.6	60.2
Chwartel meincnod	4	2	3	1		
Wedi cyflawni trothwy lefel 2	74.1	84.9	82.8	80.6	90.1	83.6
Chwartel meincnod	4	3	4	4		
Wedi cyflawni trothwy lefel 1	99.1	94.3	100.0	100.0	100.0	95.3
Chwartel meincnod	1	4	1	1		
Wedi cyflawni’r dangosydd pwnc craidd (DPC)	49.1	65.1	62.6	68.0	66.4	57.5
Chwartel meincnod	4	2	2	2		
Sgôr pwyntiau ehangach cyfartalog wedi’i chapio fesul disgybl	346.5	362.1	362.8	361.0	368.6	344.2
Chwartel meincnod	3	2	2	3		
Sgôr pwyntiau ehangach cyfartalog wedi’i chapio a mwy fesul disgybl	343.0	358.4	359.1	358.0	364.7	340.3
Chwartel meincnod	.	.	.	.		
Cyflawnwyd pump neu fwy o raddau TGAU A* -A	19.6	33.0	22.2	24.3	21.7	15.8
Chwartel meincnod	.	.	.	.		
Wedi cyflawni A*-C mewn Saesneg	60.7	68.9	73.7	77.7	73.5	69.3
Chwartel meincnod	4	4	2	2		
Wedi cyflawni A*-C mewn mathemateg	55.4	70.8	65.7	72.8	74.0	66.9
Chwartel meincnod	4	2	4	3		
Wedi cyflawni A*-C mewn gwyddoniaeth	61.6	95.3	99.0	94.2	86.7	82.3
Chwartel meincnod	4	1	1	2		
Nifer y disgyblion 15 oed a gofrestrodd ar gyfer Cymraeg iaith gyntaf:	104	97	92	98		
O'r rheini â geisiodd Cymraeg iaith gyntaf:						
Wedi cyflawni A*-C mewn Cymraeg iaith gyntaf	83.7	82.5	77.2	73.5	75.4	75.1
Chwartel meincnod	1	1	2	3		

Mae’n cynnwys yr holl gymwysterau a gymeradwywyd ar gyfer defnydd cyn-16 yng Nghymru.

Mae’n cynnwys canlyniadau ar gyfer disgyblion 15 oed, mewn ysgolion a gynhelir ac ysgolion annibynnol, a gyflawnwyd yn ystod y flwyddyn academaidd ac unrhyw arholiadau a gymerwyd ar oed cynharach. Oedrannau ar ddechrau’r flwyddyn academaidd.

Mae'r dangosydd pynciau craidd (DPC) yn cynrychioli canran y disgyblion sydd wedi cyrraedd lefel 2 neu uwch mewn Saesneg neu Gymraeg (iath gyntaf), mathemateg a gwyddoniaeth gyda'i gilydd.

Caiff y sgôr pwyntiau ehangach cyfartalog wedi’i chapio ei chyfrifo gan ddefnyddio’r 8 canlyniad gorau o’r holl gymwysterau a gymeradwywyd ar gyfer defnydd cyn-16 yng Nghymru ar gyfer pob disgybl.

Yn achos disgyblion sy’n cofrestru ar gyfer Cymraeg Iaith Gyntaf, defnyddir y radd orau ar gyfer Cymraeg iaith a llenyddiaeth. Enwadur y dangosydd yma yw’r disgyblion 15 oed a geisiodd arholiad Cymraeg Iaith Gyntaf, yn hytrach na chyfanswm yr holl ddisgyblion 15 oed.

. yn dynodi nad yw'r eitem ddata yn ddilys.

* Gallai’r eitem hon ddatgelu gwybodaeth am unigolion, neu os nad yw’n ddigon trylwyr i’w chyhoeddi, os nad yw’n berthnasol neu os nad yw ar gael fel arall.

Mae’r chwartel meincnod yn cymharu perfformiad un ysgol â pherfformiad ysgolion eraill sydd â lefelau tebyg o ddisgyblion sy’n cael prydau ysgol am ddim (PYDd). Defnyddir PYDd yn ddirprwy ar gyfer difreintedd cymdeithasol mewn ysgolion. Mae hyn yn caniatáu am gymharu perfformiad ysgol â pherfformiad ysgolion eraill yn yr un categori PYDd ac a allai, felly, fod yn derbyn nifer tebyg o ddisgyblion o gefndiroedd difreintiedig.

Mae ysgol yn chwartel meincnod 1 ymhlith y 25% o ysgolion sy’n perfformio orau ac sydd â lefelau prydau ysgol am ddim sy’n debyg i’r ysgol hon. Felly, mae lefelau cyrhaeddiad yr ysgol yn uwch nag mewn llawer o ysgolion eraill â lefelau tebyg o ddisgyblion o gefndiroedd difreintiedig. Mae ysgol yn chwartel meincnod 4 ymhlith y 25% o ysgolion sy’n perfformio waethaf ac â lefelau prydau ysgol am ddim sy’n debyg i’r ysgol hon. Felly, mae lefelau cyrhaeddiad yr ysgol yn is nag mewn llawer o ysgolion eraill sydd â lefelau tebyg o ddisgyblion o gefndiroedd difreintiedig.

Caiff y meincnodau ar gyfer y Gymraeg eu cyfrifo gan ddefnyddio pob ysgol lle mae disgyblion yn dilyn cymwysterau Cymraeg mamiaith, ac maent yn seiliedig ar nifer yr ymgeiswyr. Nid ydynt yn cynnwys cymwysterau Cymraeg ail iaith.

6614040 - Ysgol Glan y Mor

Nifer y disgyblion ar y gofrestr	480	
Disgyblion sy'n gymwys i gael prydau ysgol am ddim (PYDd) - cyfartaledd 3 blynedd	11.1	
Grŵp PYD	2	(10%<PYD<=15%)

Cyfnod allweddol 4 - perfformiad disgyblion sy'n gymwys i gael prydau ysgol am ddim

	Ysgol				Cyfartaledd y teulu (2016)	Cyfartaledd Cymru (2016)
	2013	2014	2015	2016		
Nifer y disgyblion 15 oed sy'n gymwys i gael prydau ysgol am ddim	18	10	8	12		
Canran y disgyblion 15 oed sy'n gymwys i gael prydau ysgol am ddim sydd:						
Wedi cyflawni trothwy lefel 2 yn cynnwys TGAU gradd A*-C mewn Saesneg neu Gymraeg iaith gyntaf a mathemateg	33.3	50.0	25.0	66.7	46.5	35.5
Wedi cyflawni trothwy lefel 2	55.6	70.0	25.0	66.7	77.5	70.9
Wedi cyflawni trothwy lefel 1	100.0	80.0	100.0	100.0	100.0	92.1
Wedi cyflawni'r dangosydd pwnc craidd (DPC)	27.8	50.0	25.0	58.3	43.7	32.7
Sgôr pwyntiau ehangach cyfartalog wedi'i chapio fesul disgybl	294.0	315.1	309.5	324.5	339.2	311.1
Sgôr pwyntiau ehangach cyfartalog wedi'i chapio a mwy fesul disgybl	290.7	311.6	306.9	322.6	335.0	305.2
Cyflawnwyd pump neu fwy o raddau TGAU A* -A	0.0	20.0	0.0	8.3	7.0	4.5
Wedi cyflawni A*-C mewn Saesneg	44.4	60.0	37.5	66.7	59.2	47.1
Wedi cyflawni A*-C mewn mathemateg	50.0	60.0	25.0	66.7	50.7	43.6
Wedi cyflawni A*-C mewn gwyddoniaeth	55.6	90.0	100.0	91.7	76.1	71.7
Nifer y disgyblion 15 oed a gofrestrodd ar gyfer Cymraeg Iaith Gyntaf:	13	8	5	9		
O'r rheini â geisiodd Cymraeg iaith gyntaf: **Wedi cyflawni A*-C mewn Cymraeg iaith gyntaf**	76.9	87.5	20.0	33.3	53.6	50.9

Mae'n cynnwys yr holl gymwysterau a gymeradwywyd ar gyfer defnydd cyn-16 yng Nghymru.
Mae'n cynnwys canlyniadau ar gyfer disgyblion 15 oed, mewn ysgolion a gynhelir ac ysgolion annibynnol, a gyflawnwyd yn ystod y flwyddyn academaidd ac unrhyw arholiadau a gymerwyd ar oed cynharach. Oedrannau ar ddechrau'r flwyddyn academaidd.
Mae'r dangosydd pynciau craidd (DPC) yn cynrychioli canran y disgyblion sydd wedi cyrraedd lefel 2 neu uwch mewn Saesneg neu Gymraeg (iath gyntaf), mathemateg a gwyddoniaeth gyda'i gilydd.
Caiff y sgôr pwyntiau ehangach cyfartalog wedi'i chapio ei chyfrifo gan ddefnyddio'r 8 canlyniad gorau o'r holl gymwysterau a gymeradwywyd ar gyfer defnydd cyn-16 yng Nghymru ar gyfer pob disgybl.
Yn achos disgyblion sy'n cofrestru ar gyfer Cymraeg Iaith Gyntaf, defnyddir y radd orau ar gyfer Cymraeg iaith a llenyddiaeth. Enwadur y dangosydd yma yw'r disgyblion 15 oed a geisiodd arholiad Cymraeg Iaith Gyntaf, yn hytrach na chyfanswm yr holl ddisgyblion 15 oed.
. yn dynodi nad yw'r eitem ddata yn ddilys.
* Gallai'r eitem hon ddatgelu gwybodaeth am unigolion, neu os nad yw'n ddigon trylwyr i'w chyhoeddi, os nad yw'n berthnasol neu os nad yw ar gael fel arall.

Mae rhagor o wybodaeth ar gael o wefan Llywodraeth Cymru, Fy Ysgol Leol, yn y ddolen isod.
http://mylocalschool.wales.gov.uk/index.html?iaith=cym

Atodiad 2

Adroddiad boddhad rhanddeiliaid

Ymatebion i'r holiadur i ddysgwyr

Yn dynodi'r meincnod – mae hwn yn gyfanswm o'r holl ymatebion hyd hyn ers mis Medi 2010.

	Number of responses Nifer o ymatebion	Strongly Agree Cytuno'n gryf	Agree Cytuno	Disagree Anghytuno	Strongly disagree Anghytuno'n gryf	
I feel safe in my school	117	61	51	4	1	Rwy'n teimlo'n ddiogel yn fy ysgol.
		52%	44%	3%	1%	
		44%	52%	4%	1%	
The school deals well with any bullying	117	26	65	21	5	Mae'r ysgol yn delio'n dda ag unrhyw fwlio.
		22%	56%	18%	4%	
		25%	57%	15%	3%	
I have someone to talk to if I am worried	117	48	52	14	3	Mae gen i rywun i siarad ag ef/â hi os ydw i'n poeni.
		41%	44%	12%	3%	
		38%	52%	9%	2%	
The school teaches me how to keep healthy	117	50	59	6	2	Mae'r ysgol yn fy nysgu i sut i aros yn iach.
		43%	50%	5%	2%	
		23%	56%	18%	3%	
There are plenty of opportunities at school for me to get regular exercise	117	67	42	6	2	Mae digonedd o gyfleoedd yn yr ysgol i mi gael ymarfer corff yn rheolaidd.
		57%	36%	5%	2%	
		44%	45%	9%	2%	
I am doing well at school	117	47	58	12	0	Rwy'n gwneud yn dda yn yr ysgol.
		40%	50%	10%	0%	
		32%	61%	5%	1%	
The teachers help me to learn and make progress and they help me when I have problems	116	45	58	11	2	Mae'r athrawon yn fy helpu i ddysgu a gwneud cynnydd ac maent yn fy helpu pan fydd gen i broblemau.
		39%	50%	9%	2%	
		38%	55%	6%	1%	
My homework helps me to understand and improve my work in school	116	19	59	26	12	Mae fy ngwaith cartref yn fy helpu i ddeall a gwella fy ngwaith yn yr ysgol.
		16%	51%	22%	10%	
		20%	53%	22%	5%	
I have enough books and equipment, including computers, to do my work	116	68	41	7	0	Mae gen i ddigon o lyfrau, offer a chyfrifiaduron i wneud fy ngwaith.
		59%	35%	6%	0%	
		45%	46%	7%	1%	
Pupils behave well and I can get my work done	117	15	64	30	8	Mae disgyblion eraill yn ymddwyn yn dda ac rwy'n gallu gwneud fy ngwaith.
		13%	55%	26%	7%	
		10%	56%	27%	6%	
Staff treat all pupils fairly and with respect	116	46	41	19	10	Mae staff yn trin pob disgybl yn deg ac yn dangos parch atynt.
		40%	35%	16%	9%	
		29%	50%	17%	5%	

	Number of responses Nifer o ymatebion	Strongly Agree Cytuno'n gryf	Agree Cytuno	Disagree Anghytuno	Strongly disagree Anghytuno'n gryf	
The school listens to our views and makes changes we suggest	117	21 18%	78 67%	15 13%	3 3%	Mae’r ysgol yn gwrando ar ein barn ac yn gwneud newidiadau rydym ni’n eu hawgrymu.
		16%	53%	25%	5%	
I am encouraged to do things for myself and to take on responsibility	117	50 43%	65 56%	2 2%	0 0%	Rwy’n cael fy annog i wneud pethau drosof fy hun a chymryd cyfrifoldeb.
		35%	59%	5%	1%	
The school helps me to be ready for my next school, college or to start my working life	117	65 56%	43 37%	7 6%	2 2%	Mae’r ysgol yn helpu i mi fod yn barod ar gyfer fy ysgol nesaf, y coleg neu i ddechrau fy mywyd gwaith.
		35%	54%	9%	2%	
The staff respect me and my background	117	67 57%	41 35%	6 5%	3 3%	Mae’r staff yn fy mharchu i a’m cefndir.
		37%	53%	7%	2%	
The school helps me to understand and respect people from other backgrounds	117	58 50%	49 42%	7 6%	3 3%	Mae’r ysgol yn helpu i mi ddeall a pharchu pobl o gefndiroedd eraill.
		36%	56%	7%	1%	
Please answer this question if you are in Year 10 or Year 11: I was given good advice when choosing my courses in key stage 4	52	12 23%	32 62%	5 10%	3 6%	Atebwch y cwestiwn hwn os ydych ym Mlwyddyn 10 neu Flwyddyn 11: Cefais gyngor da wrth ddewis fy nghyrsiau yng nghyfnod allweddol 4.
		28%	51%	16%	5%	
Please answer this question if you are in the sixth form: I was given good advice when choosing my courses in the sixth form	3	0 0%	2 67%	0 0%	1 33%	Atebwch y cwestiwn hwn os ydych chi yn y chweched dosbarth: Cefais gyngor da wrth ddewis fy nghyrsiau yn y chweched dosbarth.
		28%	49%	16%	7%	

Ymateb i'r holiadur i rieni

Yn dynodi'r meincnod – mae hwn yn gyfanswm o'r holl ymatebion hyd hyn ers mis Medi 2010.

	Number of responses Nifer o ymatebion	Strongly Agree Cytuno'n gryf	Agree Cytuno	Disagree Anghytuno	Strongly disagree Anghytuno'n gryf	Don't know Ddim yn gwybod	
Overall I am satisfied with the school.	111	44	56	6	5	1	Rwy'n fodlon â'r ysgol yn gyffredinol.
		40%	50%	5%	5%		
		43%	50%	5%	1%		
My child likes this school.	111	42	63	4	2	1	Mae fy mhlentyn yn hoffi'r ysgol hon.
		38%	57%	4%	2%		
		46%	48%	4%	1%		
My child was helped to settle in well when he or she started at the school.	112	54	53	5	0	0	Cafodd fy mhlentyn gymorth i ymgartrefu'n dda pan ddechreuodd yn yr ysgol.
		48%	47%	4%	0%		
		51%	45%	4%	1%		
My child is making good progress at school.	107	45	56	4	2	4	Mae fy mhlentyn yn gwneud cynnydd da yn yr ysgol.
		42%	52%	4%	2%		
		45%	49%	5%	1%		
Pupils behave well in school.	100	17	62	15	6	12	Mae disgyblion yn ymddwyn yn dda yn yr ysgol.
		17%	62%	15%	6%		
		24%	60%	12%	3%		
Teaching is good.	110	28	72	8	2	1	Mae'r addysgu yn dda.
		25%	65%	7%	2%		
		34%	59%	6%	1%		
Staff expect my child to work hard and do his or her best.	108	51	53	4	0	2	Mae'r staff yn disgwyl i fy mhlentyn weithio'n galed ac i wneud ei orau.
		47%	49%	4%	0%		
		51%	46%	3%	1%		
The homework that is given builds well on what my child learns in school.	106	31	66	7	2	6	Mae'r gwaith cartref sy'n cael ei roi yn adeiladu'n dda ar yr hyn mae fy mhlentyn yn ei ddysgu yn yr ysgol.
		29%	62%	7%	2%		
		32%	56%	10%	2%		
Staff treat all children fairly and with respect.	101	37	47	9	8	11	Mae'r staff yn trin pob plentyn yn deg a gyda pharch.
		37%	47%	9%	8%		
		35%	52%	10%	3%		
My child is encouraged to be healthy and to take regular exercise.	108	37	60	10	1	4	Caiff fy mhlentyn ei annog i fod yn iach ac i wneud ymarfer corff yn rheolaidd.
		34%	56%	9%	1%		
		35%	56%	8%	1%		
My child is safe at school.	108	43	60	3	2	4	Mae fy mhlentyn yn ddiogel yn yr ysgol.
		40%	56%	3%	2%		
		42%	53%	4%	1%		
My child receives appropriate additional support in relation to any particular individual needs'.	98	34	53	11	0	14	Mae fy mhlentyn yn cael cymorth ychwanegol priodol mewn perthynas ag unrhyw anghenion unigol penodol.
		35%	54%	11%	0%		
		37%	52%	9%	3%		

	Number of responses Nifer o ymatebion	Strongly Agree Cytuno'n gryf	Agree Cytuno	Disagree Anghytuno	Strongly disagree Anghytuno'n gryf	Don't know Ddim yn gwybod	
I am kept well informed about my child's progress.	111	39 35%	59 53%	12 11%	1 1%	0	Rwy'n cael gwybodaeth gyson am gynnydd fy mhlentyn.
		34%	51%	12%	3%		
I feel comfortable about approaching the school with questions, suggestions or a problem.	110	42 38%	55 50%	7 6%	6 5%	2	Rwy'n teimlo'n esmwyth ynglŷn â gofyn cwestiwn i'r ysgol, gwneud awgrymiadau neu nodi problem.
		43%	48%	7%	2%		
I understand the school's procedure for dealing with complaints.	103	35 34%	59 57%	7 7%	2 2%	9	Rwy'n deall trefn yr ysgol ar gyfer delio â chwynion.
		30%	56%	12%	2%		
The school helps my child to become more mature and take on responsibility.	106	36 34%	59 56%	11 10%	0 0%	6	Mae'r ysgol yn helpu fy mhlentyn i ddod yn fwy aeddfed ac i ysgwyddo cyfrifoldeb.
		38%	55%	6%	1%		
My child is well prepared for moving on to the next school or college or work.	83	28 34%	41 49%	13 16%	1 1%	27	Mae fy mhlentyn wedi'i baratoi'n dda ar gyfer symud ymlaen i'r ysgol nesaf neu goleg neu waith.
		32%	55%	11%	2%		
There is a good range of activities including trips or visits.	101	32 32%	45 45%	20 20%	4 4%	10	Mae amrywiaeth dda o weithgareddau, gan gynnwys teithiau neu ymweliadau.
		37%	52%	10%	2%		
The school is well run.	100	37 37%	49 49%	8 8%	6 6%	12	Mae'r ysgol yn cael ei rhedeg yn dda.
		42%	50%	6%	2%		

Atodiad 3

Y tîm arolygu

Delyth Gray	Arolygydd Cofnodol
Heledd Thomas	Arolygydd Tîm
Lowri Jones	Arolygydd Tîm
Ceri Jones	Arolygydd Tîm
David Owen Jenkins	Arolygydd Lleyg
Carwyn Jenkins	Arolygydd Cymheiriaid
Guto Wyn	Enwebai

Copïau o’r adroddiad

Mae copïau o’r adroddiad hwn ar gael gan yr ysgol ac ar wefan Estyn (www.estyn.llyw.cymru)

Grwpiau blwyddyn, y Cyfnod Sylfaen a chyfnodau allweddol

Mae ysgolion yn defnyddio system gyffredin o rifo grwpiau blwyddyn o ddechrau addysg ysgol orfodol i 18 oed. Mae’r system hon yn pwysleisio pwysigrwydd parhad ac yn hwyluso cyfathrebu ymhlith ysgolion, cyrff llywodraethol, rhieni ac awdurdodau lleol.

Mae’r tabl canlynol yn nodi’r amrediad oedrannau sy’n berthnasol i bob grŵp blwyddyn. Er enghraifft, mae Blwyddyn 1 yn cyfeirio at y grŵp o ddisgyblion sy’n cyrraedd 6 oed yn ystod y flwyddyn academaidd, a Blwyddyn 13 yw’r grŵp blwyddyn sy’n cyrraedd 18 oed yn ystod y flwyddyn academaidd.

Cyfnod cynradd:

Blwyddyn	Meithrin	Derbyn	B1	B2	B3	B4	B5	B6
Oedrannau	3-4	4-5	5-6	6-7	7-8	8-9	9-10	10-11

Cyfnod uwchradd:

Blwyddyn	B7	B8	B9	B10	B11	B12	B13
Oedrannau	11-12	12-13	13-14	14-15	15-16	16-17	17-18

Mae’r Cyfnod Sylfaen a’r cyfnodau allweddol yn cwmpasu’r grwpiau blwyddyn canlynol:

Cyfnod Sylfaen	Meithrin, Dosbarth Derbyn, Blwyddyn 1 a Blwyddyn 2
Cyfnod allweddol 2	Blwyddyn 3 i Flwyddyn 6
Cyfnod allweddol 3	Blwyddyn 7 i Flwyddyn 9
Cyfnod allweddol 4	Blwyddyn 10 a Blwyddyn 11

Rhestr termau

Termau cyfnod allweddol 3

Y dangosydd pwnc craidd (DPC)

Mae cynnydd mewn dysgu trwy gyfnod allweddol 3 yn cael ei ddangos gan lefelau (lefel 1 i lefel 7 yn bennaf).

Mae'r dangosydd pwnc craidd yng nghyfnod allweddol 3 yn ymwneud â'r perfformiad disgwyliedig ym mhynciau craidd y Cwricwlwm Cenedlaethol:

- Saesneg neu Gymraeg [1]
- mathemateg
- gwyddoniaeth

Erbyn diwedd cyfnod allweddol 3, yn bedair ar ddeg oed, disgwylir i ddisgyblion gyrraedd lefel 5 a disgwylir i'r disgyblion mwy abl gyrraedd lefel 6 neu uwch.

Rhaid i ddisgyblion gyrraedd y lefel ddisgwyliedig o leiaf (lefel 5) yn y tri phwnc craidd er mwyn cyflawni'r dangosydd pwnc craidd.

Termau cyfnod allweddol 4 a'r chweched dosbarth

Dangosydd pwnc craidd (DPC)	Mae hyn yn ymwneud â'r perfformiad disgwyliedig mewn Cymraeg neu Saesneg, mathemateg a gwyddoniaeth, sef pynciau craidd y Cwricwlwm Cenedlaethol.
Teuluoedd o ysgolion	Crëwyd y rhain i alluogi ysgolion i gymharu eu perfformiad nhw â pherfformiad ysgolion tebyg ledled Cymru. Mae teuluoedd yn cynnwys naw ysgol arall y mae cyfrannau tebyg o ddisgyblion: yn gymwys i gael prydau ysgol am ddim, sy'n byw mewn 20% o'r ardaloedd mwyaf difreintiedig yng Nghymru, sydd ag anghenion addysgol arbennig ar gynllun Gweithredu gan yr Ysgol a Mwy neu ar ddatganiad ac y mae Saesneg fel iaith ychwanegol iddynt a'u caffaeliad yn llai na chymwys.
Lefel 1	Mae hyn yn gyfwerth â chymhwyster TGAU gradd D i G.
Trothwy Lefel 1	Mae hyn yn gyfwerth â phum cymhwyster TGAU graddau D i G.
Lefel 2	Mae hyn yn gyfwerth â chymhwyster TGAU gradd A* i C.

---

[1] Nid yw'r dangosydd hwn yn cynnwys cymwysterau Cymraeg ail iaith.

Trothwy Lefel 2 yn cynnwys Cymraeg[1] neu Saesneg a mathemateg	Mae hyn yn golygu dysgu sy’n gyfwerth â phum cymhwyster TGAU graddau A* i C yn cynnwys Cymraeg neu Saesneg a mathemateg.
Trothwy Lefel 2	Mae hyn yn golygu pum cymhwyster TGAU graddau A* i C neu gyfwerth.
Lefel 3	Mae hyn yn gyfwerth â chymhwyster Safon Uwch gradd A*-E.
Trothwy Lefel 3	Mae hyn yn gyfwerth â dau gymhwyster Safon Uwch gradd A* i E.
Sgôr pwyntiau cyfartalog ehangach	Mae hyn yn cynnwys yr holl gymwysterau a gymeradwywyd i’w defnyddio yng Nghymru yn yr oed perthnasol, er enghraifft, yn 16 neu’n 18 oed.
Sgôr pwyntiau ehangach wedi’i chapio	Mae hyn yn cynnwys yr wyth canlyniad gorau o’r holl gymwysterau a gymeradwywyd i’w defnyddio yng Nghymru yn 16 oed.
Grwpiau meincnodi	Caiff ysgolion eu rhoi mewn grwpiau gyda’i gilydd yn unol â chyfran y disgyblion sy’n gymwys i gael prydau ysgol am ddim er mwyn cymharu eu perfformiad nhw â pherfformiad ysgolion tebyg mewn dangosyddion gwahanol.
Deilliannau wedi’u modelu	Rhagfynegiad o berfformiad cymedrig ysgol yw hyn, yn seiliedig ar y berthynas ystadegol rhwng cyfran y disgyblion sy’n gymwys i gael prydau ysgol am ddim a dangosydd penodol.